

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisori nefrancato nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 200.

Luni, Marți 23 Octomvre (4 Noemvre)

1884.

1784 și 1884.

Brașov, 3 Novembre a. c.

Avea dreptate împăratul Iosif II când se temea așa de mult de urmările urei, neîncrederii și răsunării neîmpăcate a vrășmașilor țeranului român.

Pote omul să-și facă o idee, cât de mare a trebuit să fie această ură și răsunare acum o sută de ani, sub impresiunea ranelor încă deschise, ce le-a cauzat revoluțiunea lui Horia, decât și astăzi în anul Domnului 1884 martirii români din 1784 n'au putut dobândi încă iertare dela urmașii apăsătorilor lor.

A iertă este o mare și nobilă faptă. Celui ce iertă, uită amărăciunile trecutului și se împacă, și împăcarea este binecuvântarea lui Dumnezeu.

Departa de noi de a voi se resuscităm remincișele amare ale unui trecut atât de departat. Dér ne luăm voiă a adresă celor ce au creșut de cuviință, chiar și acum în presera aniversării de o sută de ani a mișcării naționale române, de-a erumpe în injurăturile cele mai ordinare în contra capilor ei, în contra acelor căpitani ai poporului român, care „prin îndoita apăsare din partea proprietarilor era esplotată economică și lipsită de or și ce dreptă*) și căruia îi ardea inima după dreptate; ne luăm voiă, șicem, de a-le adresă cu totă sinceritatea întrebarea: ore nu dovedesc dumnealor prin această purtare, că încă nici astăzi, după o sută de ani, poporul român nu e împăcat cu cel maghiar?

„Pester Lloyd“, unul din cele mai acreditate și unguresci, nu se rușinează de-a folosi un asemenea moment serbătoresc, cum este aniversarea revoluțiunii lui Horia, spre a da prin noroiu sêmțulu de libertate, ce-a înflăcărat la 1784 pe țerani români și spre a vătămă astfel bunul sêmțu față cu numărôsa populațiune română din această monarchiă.

Intr'un asemenea moment credem, că bunul tact și sêmțulu de ecuitate trebuia se dicteze acestui organ de frunte unguresc o altă atitudine: sêu să tacă cu totul, făcându abstracțiune dela or ce manifestări din afară de granițele monarchiei, sêu decât n'a putut se tacă se se fi ferit cel puțin de a vătămă și insultă sêmțimintele de libertate ale unui popor întreg.

Dér „Pester Lloyd“ n'a făcut nici una nici alta. El a vorbit și vorba lui este plină de venin. Acesta nu dovedesce tocmai că autorul articolului din cestiune „nu s'ar turbură“ de aniversarea mișcării dela 1784. Intre altele el șice:

„Tote elementele amenințetore ale nedreptății și ale discordiei din 1784 au dispărut în 1884: În Ardélu ca și în Ungaria țeranul liber stă pe moșia sa liberă, nici un principe nu este așa de temut încât să-i pôtă face ceva. Legi egale garantază Românilor aceleași drepturi politice și îi obligă la aceleași îndatoriri ca și pe Ungurii nobili sêu burgezi.“

Ar fi nepotrivit să asemănăm starea de lucruri din 1784 cu cea din 1884. „Pester Lloyd“ însă o face și acesta. Se vede că are sentimentul ascuns, că ôrecare asemănare ar fi pôtă încâtva posibilă.

Bine că Români nu mai sunt iobagi; bine

că țeranul român este aș stăpân pe proprietatea sa; bine că el are totă aceleași datorii către stat ca și Ungurii nobili și nenobili.

Dér fă-ne iertat a întrebă: cum stăm cu drepturile în 1884 jupânilor dela „Pester Lloyd“?

La 1784 țeranul n'avea avere, n'avea deregătorii lui proprii, dér și stăpânii și deregătorii vorbă cu el cel puțin românesce ca să-i înțelgă.

Cum se întâmplă însă la 1884?

Să ne răspundă domni dela „Pester Lloyd“, cari vorbesc de drepturi egale, la următorul faptu foarte caracteristic, ce se petrece aș în ziua mare în țera la noi:

În fericitul comitat al Solnoc-Dobeci „egalitatea de drepturi“ o regulă însuși domnul prefect cum îi vine mai bine la socotă. Acestu prefect a poruncit tuturor notarilor de cerc, ca se nu mai corespunde cu primarii români în limba română, cum prescrie legea, ci numai în limba maghiară. Intr'un cerc al comitatului notarul e jidov, ceea ce în împrejurările actuale este încă o norocire pentru acestu cerc. Și eată de ce:

Jidovul e om „practic“. Acesta credem că nu e de lipsă să-o mai documentăm în deosebi domnilor dela „Pester Lloyd“. Ca om practic ce este, notarul jidov și-a șis: de ce să nu facă eu ca primarii satelor să înțelgă ordinațiunile și scrisorile, ce li le trimit în limba maghiară și astfel să mi îndatorez.

A șis și a făcut. Jidovul șrijinesce pe jidov, o mână spală pe alta... Notarul jidov adresă către cărciumarul jidov din comuna Ciobanca o traducere în limba ebreică a scrisorilor, ce le trimite țeranului-primar și-lu rógă se chime la sine în cărciumă pe toți cei interesați în cestiune și să le esplice, după traducerea evrească, cuprinsul ordinațiunilor sosite dela prefectură.

Cu modul acesta notariul evreu atinge două scopuri: Țerani înțelgă ordinile ce li le adresă și cărciumarul jidov face gheșeft, căci ei nu ascultă la esplicările lui cu gura golă.

Și ce află țerani prin graiul cărciumarului evreu? — Află că sunt obligați, în puterea „datoriilor egale“, de a cumpără acții și losuri pentru teatrul maghiar din Deșu și de-a prenumera din cassa comunală șiare unguresci!*)

Și cu totă aceste întâmplări, ce de mult nu mai sunt estraordinare, cei dela „Pester Lloyd“ susțin, că în anul 1884 nu mai există nici un element al nedreptății și al discordiei provocate prin nedreptate!

În loc de a injură — ar fi mult mai bine, credem, ca Ungurii de principiile celor dela numita fôia să se gândescă cu serioșitate la evenimentele anului 1784, ca se pôtă chipzui cum trebuie să-și îndrepteze purtarea lor față cu poporul român la 1884.

CRONICA POLITICĂ.

Dieta croată s'a amânât la 30 Octomvre și nu se va întruni decât în Decemvre, pentru ca să voteze bugetul. Despre măsurile excepționale ce s'au luat de dieta cu atata liberalitate, țiarul „Vaterland“, ai căru

patroni simpatizează cu Starcevicianii, face următoarele observări: „Acesta (adecă crearea de măsuri excepționale) corespunde de totă „spiritului timpului.“ Mai în tôte celelalte țeri sêu se practică deja sêu cel puțin se pregătesc măsuri excepționale. În 1867 jubilau toți din întreaga monarchiă nouă eră. Acum începe nouă eră a se suspenda însăși în totă monarchia. Ar fi mai bine, decât în locul politice, curat negative, de suspendare s'ar inaugura o politică pozitivă pe basa vechilor principii de drept. „N. fr. Presse“ se întrebă că ce și pôtă cugeta „Vaterland“ sub politica pozitivă pe basa vechilor principii de drept? Pôtă că trialismul, șice fôia vieneză, baronului Helfert sub regimul unui nou Iellacii.

*

În Berlin se crede că conferința în cestiunea Congului se va întruni în cel mai scurt timp. Se vorbește că și statele scandinave vor lua parte la conferința chiar dela început. Decă unele state așteptă întrunirea conferinței cu indiferență sêu cu bucurie, Turcia o așteptă plină de mahnire. Cercurile guvernamentale din Constantinopol nu-și pot îneca supărarea, că Turcia n'a fost invitată la conferință, deși dominațiunea Sultanului se întinde peste o parte a continentului african. Oră cât de slabă ar fi Turcia de aș, se comite o mare nedreptate cu ea. Și e probabil că, prin reclamarea ce o va face pe cale diplomatică în contra acestei nedreptăți, Pôrta nu va isbuti a i-se rezervă un loc la masa conferinței Congului.

*

Șicrea, că se va institui o uniune personală între Braunschweig și Prusia și că în acestu casu va pași ca regent al ducatului prințul Wilhelm, începe a se confirmă. O fôia oficială, „Monitorul de Anhalt“ scrie următoarele în această privință: „În raporturile ducatului Braunschweig se va face în cel mai apropiat timp o schimbare, care e menită a asigura terei confederațiunii o ordine definitivă și durabilă. Patenta de protestare a ducelui de Cumberland a grăbit încâtva aducerea unei stări regulate în țera Braunschweigenilor. Guvernul împăratului, în înțelegere cu actualul consiliu al regentei, a hotărât ca acesta din urmă să se retragă cât mai curând, ca Braunschweigul să rămână ducat de sine stătător și ca prințul Wilhelm al Prusiei să pășescă ca regent în fruntea țerii. Acesta șicre se va adeveri în cel mai apropiat timp.“ Totu așa crede și „Kölnische Ztg.“ că se va institui o uniune personală. Negreșit, unde d. Bismark intră în joc, trebuie să jôce toți după cum cântă densul. Ducele de Cumberland va rămâne un duce fără ducat.

PRIGONIREA LIMBEI ROMÂNE ÎN COMITATULU Solnoc-Dobeca.

Ciobanca inferiôră 19 Octomvre 1884.

Onor. D-le Redactor!

Ca să vă puteți imagina tristeșle urmări, ce le produce prigonierea limbei române prin comitele suprem în comitatul Solnoc-Dobeca, imi iau voiă a ve reimproșpăta în memoriă, că în sensul unei ordinațiuni din anul trecut notarilor cercuali se interșice coresponderea în limba română cu subalternii lor primari comunali. Acesta ordinațiune având-o în vedere notarul nostru, care notabene e jidov, scriind ordinațiuni în limba maghiară la subalternii sêu cari nu pricep limba maghiară, află de lipsă a și le traduce în limba jidovescă și a le trimite crășmarului din comună, care apoi din textul jidovesc le esplică tuturor celor interesați și chemați spre acestu scop în crășmă. Cumcă după esplicare urmază bătură cu grosul și cumcă prin această procedere în modul cel mai ușor se pôtă chima țeranul la bătură cred, că ar fi de prisos să vă mai documentez: Ce se atinge de sarcinile ce le pôtă poporul în acestu comitat vă amintesc că aici și în comunele cele mai mici ne au vărît câte o acți de 50 fl. v. a. de a teatrului maghiar din Deșu și de 10—20 fl. v. a. losuri tot de a acestui teatru. Când aceste sume se încasază de la cele mai mici comune românesci spre scopuri culturale ale Maghiarilor, și când afară de aceste se prenumera din

*) „Pester Lloyd“ dela 1 Noemvre 1884.

*) Veți corespundea de mai jos.

casa comunală câte trei țiare ungurești, (>Solnok Doboka >Erdélyi Gazda > și >Rendöri Közlöny >) vă puteți imagina ce-i mai rămâne bietului popor, din comune curate românești de 50—60 familii (și așa ajunse la stare de proletari) a mai sacrifica pentru școala și biserica sa.

—*—

Serbarea centenarului lui Horia la Caransebeș (!).

(Correspondență part. a >Gaz. Trans.>)

Caransebeș, 28 Octomvre.

D-le Redactor! După atâtea vestii despre înjosirea și persecuțiile, ce Români din aceste părți pătimesc din partea fraților cu lungă mustață dar scurtă minte, în fine vă aduc vestea unei fapte leale și prea măgulitoare pentru noi, săvârșită de sus pomeniții compatrioți, față cu noi, care le suntem de altfel sărie în ochi. Inchipuiți-vă d-le Redactor și On. public român, noi pacinici Caransebeșeni bărbați femei și copii suntem bănuți și trași în criminală, că la 15 Maiu a. c. am fi serbat centenarul execuției lui Horia: (a Hora és tersat kivegeztetése századik - évfordulójának megünneplése). Atăta măgulire e totuși prea multă deodată pentru noi Români, care ne-am obișnuită a nu ne bate capul cu sörtea omenilor, care s'au jertit pentru noi. Se vede că patrioții Maghiari au purcesut din ei înșiși când au creșut, că noi Români suntem atâta de naționaliști ca să ne cinstim și serbăm pe eroii noștri. Se amăgesc însă, nu știu spre rușinea lor ori a noastră.

La 15 Maiu o societate mare de bărbați, femei și copii, pe o ție frumoasă de primăvară, tocmai în 15 Maiu din întâmplare, am eșit în o pădure din apropiere, pe așa numita >Valea Raiului, > pôte ca să uităm pe un moment măcar în ția de 15 Maiu de valea iadului în care osândiți suntem a trăi. Am mâncat am băut ne-am odihnit de sănătate și la anul cu bine, am jucat hora, ne-am întins pe iarba verde, ne-am pus de gând să ținem unu la altu, am întors în sunetul muzicii, unu cuvânt am făcut tot ce se face la 15 Maiu, când și Români din orașe mai eșu la o libertate (arță-o focul de libertate, că ni s'a făcut behamite de ea). Uitaserăm noi Români, precum îndată suntem a uită ușor că am avut și 15 Maiu când ce să veți, în țielele astea așa numai din senină ne trezim cități la tribunal, glôte, glôte, fiindcă deodată eram prea mulți pe capul bietului jude; mai întâi bărbații și pe urmă femeile noastre. Se înțelege omul de rău se teme, și ne chibzuim noi așa în mîntea noastră ca la ce am și putut lăcomi, ce am putut să înștrăinăm dela frații Maghiari, ca să fim așa strajnici trași în criminală.

Cu inima cât o crumpănă (cartof) friptă ne-am luat rămasă bună dela soții și copii, căci cine șie se putea să nu ne mai vedem, vremile sunt aspre aici la noi, și în grija lui Dumnezeu ne-am dus la Tribunal. Acolo judele Vincze, un om de trebă, de pe a cărui față, putei ceti, că e jertfa datorii sale, ne puse cam aceste întrebări:

— Șii de ce ești chemat?

— Ba!

— Ai fost la 15 Maiu în Valea raiului, la serbarea centenarului lui Horia?

— În Valea raiului am fost, dar centenariul lui Horia nu l'am serbat încă, fiindcă va veni mai târziu.

— A tostat Dr. M. pentru unirea Românilor de dincă cu cei de preste Carpați?

— D-l M. a tostat în sănătatea unui prețin, cu care a bătut frățietate.

— A declamat băiatul d-rului M. o poezie antipatriotică?

— A declamat: >Mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim, > (noi ce să-i facem, decă e dulce?).

— Ai jucat, hora, adecă jocul lui Horia?

— Da, am jucat. dar Horia își are numele dela >hora, > nu >hora > dela >Horia, > acesta e unu joc popular moștenit dela Români, de pildă cum e ciardașul la Maghiari, (numai mai puțin esaltat).

Apoi a întreat acusatul:

— Voiesc d-le jude să știu, cine ne-a acusat, ca să-l acuz pentru calumnia.

— Acusa vine dela vice-comitele, e din oficiu, nu poți să acuzi.

— Așa! va să țică numai vice-comitele, unui comitat curat românesc, are dreptul a calumnia, fără răspundere pe Români!

Atăta a fost tot. Privind așa la bietul scriitor cun se muncese, imi gândeam, că hărtia și cernele în pagubă, cât timp perdut, câte acte momentose la o parte, pentru lăcuri. Așa i-a fost scris se vede justiției noastre. Totu lucrul era un fel de comedie, care își amintea trista tragedie ce o trăim aici pe globul Ungariei, noi care nu ne putem mândri că suntem sânge din sângele lui Tuhtum. Noi Români însă cu toate acestea nu facem ca Croații, nu facem nici chiar ca Ungurii la 1866, ca se denegăm concursul nostru la povara statului, decă nu ni se dau drepturile cuvenite și necuvenite. Noi cu toate astea avem la Pesta un >Viitor > plin de dragoste și dor de înfrățire, ba avem și omeni forte cuminte și forte cu inimă, care îl susțin.

>Inghite inimă și tac,
Că toate singur le faci!

Astfelu am trebuit noi Caransebeșeni bărbați și femei să serbăm, vrând, nevrând centenariul lui Horia înaintea tribunalului. Bine a făcut vice-comitele și tribunalul, că ne-a adusă aminte, că a fost odată unu Horia, că acela a fost frânt cu rota, pentru că nu i mai suferă iobăgia, că de atunci se împlinesc tocmai 100 de ani, că astăzi ca și atunci serbarea libertății e o cauză pentru Criminală, căci altfel se putea să uităm noi Români cei pacinici și bietul Horia să inghită în secă acolo unde va fi.

Resultatul final a acestei comedii este, că >Valea Raiului > va primi numele de >Valea lui Horia >

Rădăcină.

SCRILE ȚILEI.

S'a înaintat în reg. 2 de infanteria la gradul de colonel: loc. colonel: Franz Benda; la gradul de loc. colonel: maiorul Eduard Klepsch, adjutant al M. Sale și atașat militar la Ambasada din Petersburg; la gradul de maior: căpitanul Leo Domide, dela al 51 la al 5-lea reg. de infanteria; la gradul de căpitan cl. I.: Căpitanul cl. II. Florian Domide în reg. de inf. 62; Nicolae Sandru de Viște în reg. de inf. 31; la gradul de căpitan cl. II: locot. Paul Smeu din reg. de inf. 63, permutat la institutul geografic militar; la gradul de locotenent: subloc. Alexandru Bob-Hangea în reg. de inf. 62; Xenofon Roman în reg. de inf. 31; George Iancovic în reg. de inf. 50; la gradul de sublocotenent: cadetul Iosif Chevereșan în reg. de inf. 50.

—0—

În luna lui Martie 1883, poporațiunea română din Deva a ținut o adunare, în care Dr. Avram Timotin unu discurs privitor la proiectul de lege a școlilor medii. Sub-procurorul din Deșiu a acusat pe Tincu și pe protopopul din Deva Ion Papiu pentru țare la ură între naționalități. Tribunalul din Deșiu țide sentința în sensul acuzării. În urma apelului alcerea ajunse la tabla regescă, care întări sentința încotră Dr-ului Tincu, er în contra protopopului Papiu se sistă ori ce procedură mai departe. În urma unui apel, curia aprobă la 31 Octomvre n. hotărîrea table regesci.

Grele vremuri am ajuns: apărarea drepturilor noastre o consideră stăpânii ca agitațiune, și cu toate asta Ungurii tot de liberali vrău să țică. Sărmana libertate, câtă batjocură suferi în Ungaria!

—0—

Tribunalul din Timișoara a condamnat la moarte prin spânzurătoare pe Iosif Romanov din Vinga și pe soția acestuia, pentru crima de omoruri. Tabla și curia regescă au sancționat sentința.

—0—

>Egyetértés > ne spune că juriul din Arad a pertractat în 31 Octomvre procesul de presă, intentat de către învățătorul din Arad, Ambrosiu Ungureanu, în contra proprietarului din Lechea Reisz Iacob, pentru unu articol calumniator, apărut în >Aradi Hirlap > Reprezentantul acuzatorului a fost avocatul Murády Jón, er avocatul apărător a fost Dr. Leopold Kell. Juriul, pre lângă totă calumnia vedită în acel articol, a achitat pe acusatul Reisz I., condamnându pe sermanul învățător român a plăti cheltuelile de judecată în sumă de 56 fl.

— Dreptatea în Ungaria când e vorba de noi, nu există. —

—0—

Din comitatul Odorhei, după datele oficiose ale comisiunii administrative, emigrarea în România din ce în ce tot crește. Acești emigranți însă nu-și părăsesc vatra lor, pentru ca să se așeze în România, ci numai pentru ca să-și caute lucru, și în cea mai mare parte sunt provăduți cu pașaportul recerut. În jumătatea a acestui an, în comitatul Odorhei s'au eliberat pașaporte pentru 718 persoane.

Dovadă ca sunt >multămiții > locuitorii cu sörtea lor din Ungaria.

—0—

Redactorul foiei din Triest >Alabarda > despre care am comunicat că i s'a vizitat locuința, e dat judecării pentru crima de turburare a liniștii publice.

—0—

M. Sa monarhul a numit pe baron Ernst Brenner-Felsach trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la lângă Curtea portugeză.

—0—

În Belgia se închid mereu școlile comunale, țcând pe școlari în școlile mănăstiresci. Multime de institutori și institutore rămân pe drumuri, primind numai o miserabilă pensiune viageră.

—0—

Propaganda din Roma a primit sciri din provincia Canton, că un mare număr de biserici au fost distruse și jefuite, er case de ale creștinilor încândate. Peste 200 de femei au fost desonorate, bărbații bătuți și exilați, fiindcă nu au adus jertfe idolilor.

—0—

Generalul Briere anunță din Hanoi, că garnisonul din Tu-Yen-Cvan a respins de la 14 până la 19 Oc-

FOILETONU.

Revoluțiunea din 1784.

(Revoluțiunea lui Horia în Transilvania și Ungaria 1784—1785 scrisă pe baza documentelor oficiale de N. Densușianu. București 1884. Tipografia >Românului, > Carol Gölbl).

Lipsa unei istorii a revoluției din 1784 era de multă sēmțită la noi. Români nu se putu nici decum mulțumi cu ceea ce au scris Ungurii despre Horia. Eră mișcării dela 1784 au fost nise hoși și țalhari, cum susțin Ungurii, ori că li se cuvine unu loc de onore în istoria Românilor. Domnul N. Densușianu, care, precum șim, în anii țrecuți a fost însărcinat de Academia Română de a face cercetări istorice în arhivele și bibliotecile Ungariei și ale Transilvaniei, întorcându-se din misiunea sa, a scris pe baza documentelor Horiane, ce le-a aflat și le-a adunat de pretutendeni, o istorie a revoluției lui Horia, care a apărut țielele aceste în București.

Avem dăr cel puțin acum după o sută de ani și noi o istorie a mișcării dela 1784, scrisă în mod sistematic. Meritul autorului declară în prefață că a descris evenimentele dela 1784 pe baza documentelor oficiale din arhivele Transilvaniei și ale Ungariei și în acesta descriere a fost condus numai de principiul de a căută și de a espune adevărul. Resultatul îndelungelor sale cercetări și studii îl resumă în următoarele cuvinte: >Acastă revoluțiune, care agită așa de mult spi-

ritele în Transilvania, șcând la lumină lupta latentă ce există de mai mult secul și sub diferite forme între cele două națiuni de peste Carpați se încep mai întâi în munții Abrudului în numele unor puține comune la anul 1782, ajunse apoi în numele tuturor iobagilor din munții Abrudului, apoi în numele tuturor Românilor din Transilvania.

>Din liberarea de abuzuri ajunge la liberarea poporului român de iobăgia, la liberarea Transilvaniei de domnia elementului unguresc. Iobagi, preoți, plutași, băiași, omeni liberi, sătui cu toții într-o formă de amare suferințe ale trecutului, se fac cu toții emisari, căpitanii, soldații și cu toții primesc dictatura unui țeran. Epocă plină de învățături.

>Ea ne probă, că nici înșorătoarele decrete ale lui Uladislav (1514), nici unirea celor trei națiuni din Transilvania (1437—38), nici Aprobatele și Compilatele (1653.1669), care declară pe Români fără patriă nu au putut să întemeieze fericirea nobilimii și cu atât mai puțin fericirea Ungariei și Transilvaniei.

Deosebit de cei ce au scris până acum despre revoluțiunea de la 1784, autorul istoriei din vorbă caracterizează pe baza documentelor acea revoluțiune mai ales ca o >mișcare pentru libertatea națională, > nu atât ca o >mișcare socială. > Adevărata tendință a revoluției, țice, nu eră schimbarea ordinii sociale. Ideea dominantă nu eră stergerea sarcinelor feudale. Nu eră lupta iobagiului în contra claselor libere, șeu a proletariului în contra omului avut, ci eră lupta supusului în contra asupritorului, lupta pentru recucerirea libertății naționale, lupta pentru revindecarea patriei.

ținea de la 1784 voia să distrugă sistemul politic al celor trei națiuni privilegiate din Transilvania și pe ruinele sale se întemeieze unu sistem politic român.

>Conștiința națională — adauge autorul — conștiința libertății și a drepturilor ca ginte, se deșteptase ca e drept de mult în poporul român de peste Carpați, și mulți martiri își versase sângele lor pentru această nobilă idee în curs de mai multe sute de ani. Dar nici odată silințele Românilor n'au fost așa de intensive și energice, sentimentele așa de aprinse, o mișcare națională așa de viă, nici odată atâtea victime ca în secolul țrecut. Începând dela Archireul Albe-Lulie, care voia să libereze pe Români prin unire cu biserica Romei, prin schimbare chiar a religiei; dela Clainu nemuritorul, care voia să restorne sistemul politic al Transilvaniei cu principiile dreptului istoric și cu filosofia politică. Dela ilustrii călugări ai ordinului Basilit, care voriau să recuștige pămîntul și vasele lor lucrării istorice, lingvistice și bibliotecari, și până la țeranul din Alacuș, care proclamă cu o pasiune așa de viă expulsiunea elementului dominant; >

>Dela Mitropolit până la cel din urmă miseru iobagi, totă națiunea în ferebere, silințe în toate direcțiunile peste tot omeni întrepideți, zeloși, cu o nespusă forță de voință, plini de încredere în viitor, inspirați de una și aceeași nobilă tendință, liberarea națională, liberarea patriei.

>Secol plin de virtuți și plin de acțiune.

Va urma.

tomvre mai multe atacari dușmane. Inimicii s'au retras și descurajaiți.

—0—

Astă sêră se va jucă la teatrul germană „Die behähmte Bissgurn» séu »Eine Possé als Medizin,» comediă în 3 acte.

Afacerea statutului agrar în Cohalmü.

Cohalmü, 23 Oct. 1884.

(Urmare).

„Venî segregarea părților lurzurului (Freithum) după care au urmat plătierea sumei de răscumpărare la casa scaunală pentru partea Cohalmului. Sumișora nu fu mai mică de 16,000 fl. Acum e au de lipsă lucrări de întărire la țermii Oitului. Și ca să se pōtă eflepti acêsta, au trebuit mai înteu să se cumpere dela Hoghiză o bucată de pământ. Prețul cumpărării și spelele cu legatul se suiră la mai multe mii de fl. Pre lângă acestea statul încă a vrut să-și capete contribuțiunea sa în continuu pentru pământul comunal, fără ca să se gândescă că acest pământ aduce ori nu aduce venit în cassă. Trebuie să prindă pre cineva mirare și n'a fost cu cale când s'a cugetat la modul cum se se acopere neajunsurile comunei ce deja cresc, din proveniența averii comunale și la modul cum se se mărescă acelea veniturii comunale, ca totuși locuitorii după puțină se nu fie îngreunați. înainte de a se lua ultimul refugiu la aruncu asupra locuitorilor? Astfel s'a creat statutul agrar și s'au introdus taxele de pășunat.

„Al doilea scop, ce eră a se ajunge prin acest statut, a fost delaturarea unei nedreptăți devenită istorică, însă nu mai puțin greu simțită de către proprietarii de pământ, cari ca profesioniști și amploiați nu țineau vite séu pré puțin. Pământul lor ca și al altora eră supus ogorului și pășunatului. Aceștia erau în toți anii a renunța la o parte din venitul moșii lor în favoarea altora, și încă în favoarea acelora, cari nu avé posesiune de pământ și nu plăteu dare, însă vite țineu și afară de acêsta mai sufereau și paguba prin pășunat în mod ascuns și prin alte prevaricațiuni, fără ca aceea se li se revindece vreodată. Pentru aceea se stabilise pentru fiecare cetățenü măsura dreptului séu de pășunat în raport cu posesiunea și contribuțiunea sa. Voiă cineva acuma să țină mai multe vite decât avé drept, acela și puté cumpără drepturi dela alți cetățeni, ce nu le foloseau séu nu le puteau folosi în măsura ce li se cuvine. Suma despăgubirei trebuia eră un minimum, ce adeseori rămânea neplătită. Inse totuși eră o compensați! Și acêsta ministrul a avut sters de pe lume cu emisul din 30 Oct. 1883).

„Al treilea scop al ingropatului statut agrar a fost promovarea creșterii de vite. Ca nu urma prin implerea preste măsură a locurilor de pășunat vitele să sufere de fōme și să tigorescă, a trebuit cumpărul lor constrânsu la o sumă convenită. Acêsta a fost în interesul bine înțeles al creșcătorilor de vite! Urmările au arătat că drumul apucat a fost adevărat. Nicăeri în timpul din urmă în imprezarime nu se aflau atâtea vite frumoșe și de preț mai înaltă cornute, ca în Cohalmü. Cum va fi în viitor cu stabilirea arbitriului, dominante — mulțămita emisului ministerial — vor arăta armările!»

„) Etă sub atari preteste și scopuri silescu a se face opiniunea publică, cu scopul de a informă pre ai lor, fără ca să descopere adevărul. Sub contribuțiunea este de a se înțelege numai darea foncieră, ci toate speciile de dare directă. Prin calea acêsta au creat un număr de profesioniștilor și amploiaților un isvor de venit din sudorea Românilor, ca adică dênșii sé pōtă să și fără vite pășunat după toate speciile de dare directă. Agricultorul avisat numai la darea foncieră și puté să-și țină vitele necesare numai cu aceea, ci să se recurgă și la celelalte specie de dare ale producătorilor, comercianților, arendatorilor, cari în cele multe casuri nu aveau o brazdă de pământ. Dela acêsta cumpără drepturile ce li lipsă, pre lângă aceea taxa impusă în lada comunală, și numai așa puté să se folosească pășunatul. Și cu toate acestea fără de șfeliă tot în numitul organ săsescu din 27 Oct. a. e. corespondentul séu de aici afirmă că Sașii au dare mai multă și Românii pășunesc cu vite în multe arătând proporțiunea cu cifre. Pre când ori din cele arătate se va putea convinge, că Sașii și-au pășunat dreptul lor în bani, pentru cari Românii le-au dat partea lor de pășunat în natură. Nu cumva acêsta cineva că Românii au înșelat pe Sași. Decă în realitate s'ar fi luat de cinosură numai posesiunea și dreptul foncieră, — cum dorește corespondința să informă lumea — apoi statul ar fi fost așa dîcendū mai multe de dreptate și față cu Românii recurenți; fiind că este constatată că preste jumetate cantitatea teritoriului privat se află în mâni românesci, cumpărată cu bani și nu ereșită.

„) Punctul acesta servesc eră numai de pretest și să restringă vitele Românilor. De orece este constatată că numărul vitelor în genere luat sub statutul agrar scădută, ci totuși acela a rămas, de nu cumva a rămas, însă cu aceea schimbare, că numărul lor în România și decrescea la Sași. Statutul s'a creat în 1879 când au vedit prudentii că proporțiunea vitelor decresce numărul vitelor săsesci și creșcă al românesci și pré mare, și așa au venit la idea de a cumpăra, în sperare că Românii va peri. Românii însă în veci nu pere. Aserțiunea că sub statutul agrar vitele mai frumoșe ca înainte de el nu neadeveru pré grosolan. Inainte de statutul agrar erau prevédute cu tauri și armăsarî fru-

„Din cele dîse se va convinge fie-ce om neprecupat despre valoarea statutului agrar în Cohalmü și va află în modu esplicabil, că reprezentanța noastră opidană, după ce i-sa întinat supracitatul emis ministerial, au subșternut la înaltul ministeriu de interne o reprezentațiune esplicativă despre faptele referinței, cu rugarea să-și revōce dispozițiunea. Despre urmările acêstui pasu în acestu respectu dă deslucire următorul emis ministerial.

Cancelaria ministerului ungaru de interne Nr. 8,631.

VI. Oficiul comitatensu alu Ternoavei-mare în Timișora.

La relațiunea vice-comitelui din 2 Faură a. e. Nr. 943 prin care mi s'a subșternut rugarea opidului Cohalmü relativ la referatul séu esplicativ, s'emi schimb dispozițiunea din anul trecut Nr. 57,654 și astfel sé rămân în vigore și pre viitoru statutul lor local, răspund oficiului comitatensu, că eu suscitata dispozițiune în calea administrativă o susțin în valōre și pe viitoru, pentru că nu mă aflu îndemnat de nici un motivu a o schimba, și acêsta atăt din considerațiunea ca amintitul statutu conține parte determinatiuni de acelea, ce taiă afund în dreptul privat, cât și mai vortosu din considerațiunea, că în sensul § 22 art. d. l. XVIII ex 1871 comunele nu pot lua regulări de acelea prin care se vatmă drepturile private și adaug observarea, că a decide asupra folosinței pământului privat este chiamată maioritatea posesorilor de pământ în raportul posesiunii lor. Despre acêsta încunoscinteză pre oficiul comitatensu spre ulterioară urmare și remită acusele alăturate la raportul vice-comitelui.

Budapesta, 21 Fevruarie 1884.

Pentru ministru.

Iosif Pronay m. p. secretarü de statü.

Ce e de făcut? primăvera se apropiă; timpul urgéză. Conformu indigitațiilor ministeriale sé lasă posesorilor sé-și hotărăscă modul de pășunat în pământul lor privat. Aceștia s'au intrunit în sesiuni, acolo s'au facut propunerii, asupra cărora s'a și votat. Aci a stagnat,

(va urma).

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu »Gaz. Trans.«)

Berlin, 3 Noemvre. — Resultatul alegerilor este următorul: 69 conservatori, 95 din centru, 24 din partida imperială, 35 naționali, 31 liberali, 9 socialisti, 16 poloni, 2 din partida poporului, 14 elsaciani, 5 velfi, se vor face 97 de alegeri noue.

Glascovü, 3 Noemvre. — In Steartheater, în urma unei orbe alarmări de focu, au fost 16 persoane omorite și 12 rănite.

Pesta, 3 Noemvre. — Comisiunea financiară a camerei deputaților a resolutu bugetul justiției. Cu acêsta ocaziune, ministrul justiției s'a esprimat, că decentralisarea tablei regesci se va eșcută în timpul de 5 ani și că are să se construiască loul palatü alu justiției.

DIVERSE.

Unu nașu palmütü. — Pater ist est, dice maxima dreptului romanu, quem nuptiæ demonstrant.

Pouillason nu e însă în totdeuna de acêsta părere, eaci uneori declară singur că în adevăr Leon e fiul séu, ér alte-ori afirmă cu energie că nenorocitul copilü e progenitura lui Plantu. Din cauza acêstei curioșe situațiuni de spiritü, étălu adus dinaintea tribunalului corecționalu, și, din nenorocirea lui, tocmai într'unu momentu când el nu voiesce cu nici un preț să recunoscă acêsta paternitate. Doi gardiști de nopte povestesc magistratilor ultragiele ce au suferit din partea lui Pouillason la ușa unei biserici de unde acesta fusese datu afară, deși se celebra în intru botezul fiului pe care nu vrea să-l recunoscă de alü séu. Plantu, nașul, a mâncat, cu acêsta ocaziune, două palme dela finü; elü o sé ne esplice numai decât pentru ce nu le-a inapoiat și de ce a creșut că e mai bine să se adreseze justiției. Vom vedé însă că Pouillason trage din remnațiunea lui Plantu unu nou argumentu în favoarea paternității ce i atribue cu ori-ce preț. »Nu mai încape indoială, dice elü cu convicțiune, că Plantu n'ar fi înghitü așa de lesne două palme, decât n'ar fi tatăl adevăratü alü copilului.»

Plantu: Amü înghitü palmele, penfru că n'amü voitü să facu scandalü în biserică. Domnilorü magistrați, omulü ästa e smintitü: inchipuiți-vé că vine la mine și mă rōgă să fiu nașu; eu... Pouillasonü: Inainte de facere, da; după facere însă mi-amü luatü séma. Plantu: După facere, va sé dîcă când n'ai luatü purceaua de nasü, căci când ești treazü, nu dîci că eu suntü tatălü copilului d-tale. Așa dér, îi-amü respunsü: Rugăciunea d-tale imi face multă onōre; primescü cu plăcere să fiu nașulü copilului. Și lucrulü e atăt de adevăratü, d-lorü magistrați, încätü uite sé vie d-na Pouillason sé vé spue decât, dându-ne în vorbă despre nașă, care e o persoană forte cum se cade și forte frumösă, nu mi-a propusü s'o iau de nevastă. Pouillasonü: Flécuri muieresci! N'are decâtü să se uite cine-va la copilü spre a se convinge că sémănă cu d. Plantu ca două picături de apă. Plantu: Ca să și se pară una ca asta cu barba mea, trebuie sé aibi orbulü gänelorü. Adevărulü e că, afară de ochi și de nas, totü obrazulü nașului nu e decâtü o barbă neagră ca cătranulü; însă Pouillason susține că Leonü îi sémănă tocmai la nasü, care e leitü posicilitü nasulü lui Plantu. Președintele: In fine cu ce ocaziune te a palmöitü prevenitulü? Plantu: Trebui sé vé spunü mai întâi, că la oficerulü stărei civile, unde ne dusemü cu toții ca sé declarämü copilulü, d-nulü Pouillasonü a fostü forte veselü; elü singurü a declaratü numele bäiatului: Enric Leonü (Enric e numele tatălui, Leonü e alü meu). Pouillasonü: Nu vrea să-l cheme Leon. Plantu: Iată, d-lorü magistrați, care e totă chichița lucrului: numele acesta de Leonü. Ceea-ce e și mai caraghiosü, este că, după ce au dejunatü cu toții inainte de a ne duce la botez, dejunü care fie dîș în trecutü, a fostü plătitü de mine. Pouillason: Numai unü părinte face astfel de chieltele nebune cumpărändü dragee și bonböne celü puținü cînșpre-dece cutii, precum și alte marafeturi costisitoare. Ce! mie sé-mi spui d'alde astea?... Plantu: Cu tōte acestea, nu te-amü auditü sé te plängi la dejunü; ba din contră, te-ai îndopatü până n'ai mai pututü, și cu caltaboși de Nancy, și cu pastetü de gâscă, și cu dragee la cari potéi pe totă lumae. Și, la sfêșitulü mesei, domnilorü, d. Pouillasonü prinsese atăt de multü la chiefü, în câtü s'apucase sé sărute pe totü: și pe nevastă, și pe copilü, și pe nașă, și pe doică. Se vede însă că bëutura i-a ajunsü la capü, de ore-ce. îndată ce amü ajunsü la biserică, iată-lü sbierändü că numai voiesce ca copilulü sé fie botezatü cu numele de Leonü. Pouillason: Nu, n'are să-lü cheme Leonü! Plantu: Vêdendü că nu i potü sé-i domolescü aprinderea, l-amü luatü de subțiorü și l-amü împinsü afară; de-o-dată însă, la ușa bisericei, pacü! m'amü pomenitü cu două palme. A avutü parte că ii eramü nașu, căci alminteri i-o facemü eu de 'și aducea aminte câte zile are sé mai trăiască! Apoi mi-amü dîș că e și bêtü și nu scie ce face... Pouillasonü: Astăzi însă nu suntü bêtü. Plantu: Ce are a face? Ađ de diminêță, inainte de a veni la tribunalü câte litre ai bëtütü? Tribunalulü condamnă pe Pouillasonü la optü zile de închisōre. Pouillasonü: Se pōte; dar copilulü äla vé asigurü că n'o sé vađ sfêșitulü lumei.

»Dreptulü«

Influința electricității asupra animalelor sëlbatice.

— Raupach, cunoscutul îmblânditorü de fere, a aflatü espedientulü cum se potü îmblândi ferele în modü eficace, prin ajutorulü electricității. Intr'o bătă de 3 1/2 picioare lungime, a ascunsü unu aparatü electricü, a cărui influință a fostü că 3 lei, pe cari i-a lovitü cu acêsta bătă electrică, au datü semne de cea mai grōșnică spaimă, tremurändü și mormändü cumplitü. — Tigrlulü s'a ascunsü într'unü unghiu alü celulei sale, cu totulü amețitü pecänd ursulü numai la lovituri mai aspre și repețite a începutü a simți în modü neplăcutü influința electrică. Cea mai miraculosă influință a electricității s'a observatü la șerpele giganticü. La o singură lovitură, animalulü de 20 picioare a amorțitü așa de tare, încätü șese ore a rămasü fără simțire și numai în a treia zi și-a venitü în fire. Elefantulü când a fostü atinsü cu bătă electrică, a devenitü atăt de infuriatü, încätü credü că-și rupe lanțurile.

Domeniile imperiale rusesci.

— Precum scrie „Rigaer Zeitung» domeniile țarului rusescu suntü imprăștiate în tōte părțile Rusiei, și suntü unele din'tre cele mai frumoșe domenii în Rusia, tōte valorändü mai multe sute de milioane. După cum arată statistica compusă la 1 Ianuarie 1877, teritoriulü întregü alü domeniilor imperiale în Rusia europenă face 7.528.300 desjatine, și din aceste 1.938.988 desj. suntü pământü arătorü, ér 5.589.312 desj. suntü pădurü. Aceste domenii se sporescü din anü în anü și de presinte tōte domeniile imperiale, socotindü și Caucasulü, facü mai multü de câtü optü milioane desjatine. La acestea trebuie adausü încă domeniulü mare alü țarului în Siberia, pe care ilü lucrăză prizonierii politici.

Editorü: Iacobü Muresianu.

Redactorü responsabilü: Dr. Aurel Muresianu.

Cursul la bursa de Viena
din 2 Noemvre st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	123.20	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	93.70	Despăgubire p. dijma de vin ungar.	98.25
Rentă de hârtie 5%	89.—	Imprumutul cu premiu ungar.	115.60
Imprumutul căilor ferate ungare	143.50	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.80
Amortisarea datoriei căilor ferate de osți ung. (1-ma emisiune)	97.50	Renta de hârtie austriacă	81.05
Amortisarea datoriei căilor ferate de osți ung. (2-a emisiune)	119.50	Renta de arg. austr.	82.35
Amortisarea datoriei căilor ferate de osți ung. (3-a emisiune)	115.25	Renta de aur austr.	103.95
Bonuri rurale ungare	101.—	Losurile din 1860	134.30
Bonuri cu cl. de sortare 100.—		Acțiunile băncii austro-ungare	863.—
Bonuri rurale Banat-Timșu	100.—	Act. băncii de credit ungar.	288.50
Bonuri cu cl. de sortare 99.25		Act. băncii de credit austr.	287.90
Bonuri rurale transilvane	100.20	Argintul — Galbin împărătesc	5.75
		Napoleon-d'ori	9.71 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	60.—
		Londra 10 Livres sterlinge	122.30

Bursa de București.

Cota oficială dela 20 Octomvre st. v. 1884.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)		
Renta rom. amort. (5%)		
convert. (6%)		
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)		
Credit fonc. rural (7%)		
" " (5%)		
" " urban (7%)		
" " (6%)		
" " (5%)		
Banca națională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.	365	237 1/2
" " Națională		
Aur	7.25%	
Bancnote austriace contra aur	2.07	2.08

Cursul pieței Brașov
din 3 Noemvre st. v. 1884.

Bancnote românesce	Cump.	9.—	Vënd.	9.00
Argint românesc		8.90		9.—
Napoleon-d'ori		9.67		9.70
Lire turcesce		10.92		10.90
Imperiali		9.90		9.90
Galbeni		5.67		5.70
Scrisurile fonc. » Albina		100.—		101.00
Ruble Rusesci		122.5		123.—
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungăria lui Gross (în casa prefecturii.)

Nr. 88/1884 com. adm.

1—3

Concurs.

La scôla grecăscă din Brașov este de ocupat postul de profesor pentru limba magiară devenită vacant în urma abdicării profesorului de până acuma.

Salarul anual este 200 fl., ore: 3 pe săptămână.

Petițiunile sunt de a se adresa la comisiunea subsemnată până la 15 Noemvre a. c. st. n.

Comisiunea administrativă a bisericii gr. or. dela Sf. Treime din cetatea Brașovului.

Brașov în 31 Octomvre 1884.

L. Bettlen,

comite supr. comisar min.

CEA MAI NOUA

Carte de bucate

cu **4165** de repte **610** pagine; numai cu prețul de **fl.—80 cr**; cu X chipuri.

Cu trimitere pe poștă numai **fl.—90 cr.**

Se pôte procură dela librăria editore **H.**

Zeidner in Brașov precum și dela tôte celelalte librării.

410

Mersul trenurilor

pe linia **Predeal-Budapesta** și pe linia **Teiuș-Arad-Budapesta** a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal					Teiuș-Arad-Budapesta					Budapesta-Arad-Teiuș.				
	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus		
Bucuresc	7.15	—	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	Teiuș	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35			
Predeal	1.09	—	—	3.50	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55			
Timiș	1.33	—	—	10.15	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Vințulu de jos	4.04	11.09		Szolnok	11.14	12.28			
Brașov	2.06	—	—	10.50	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	Șibot	4.35	11.43		Arad	3.35	5.30			
Feldiôra	2.16	6.30	5.45		Oradea mare	4.11	5.13	3.20		Orăștia	5.02	12.13			4.00	6.20			
Apatia	3.03	7.41	7.07		Vărad-Velence	4.21	9.37	3.25		Simeria (Piski)	5.44	1.22		Glogovaț	4.16	6.39			
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42		Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—		Deva	6.05	1.48		Gyorok	4.47	7.19			
Homorod	3.51	8.53	8.51		Mező-Telegd	4.40	9.59	—		Branicica	6.34	2.21		Pauliș	5.02	7.39			
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52		Rév	5.46	11.41	4.31		Ilia	7.01	2.54		Radna-Lipova	5.25	8.11			
Sighișoara	5.11	10.55	11.56		Bratca	6.09	12.15	—		Gurasada	7.15	3.09		Conop	5.57	8.49			
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43		Bucia	6.28	12.48	—		Zam	7.49	3.48		Bérvova	6.18	9.18			
Mediaș	6.00	12.11	1.23		Ciucia	6.52	1.48	5.28		Soborșin	8.32	4.37		Soborșin	7.11	10.27			
Copșa mică	6.29	12.35	2.07		Huedin	7.32	3.21	6.01		Bérvova	9.19	5.30		Zam	7.48	11.15			
Micăsasa	—	12.54	2.27		Stana	7.51	3.54	—		Conop	9.40	5.58		Gurasada	8.22	11.57			
Blașu	7.02	1.29	3.06		Huedin	7.51	3.54	—		Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	Ilia	8.40	12.27			
Crăciunel	—	1.45	3.22		Stana	8.12	4.34	—		Pauliș	10.32	6.56	8.41	Branicica	9.02	12.57			
Teiuș	7.38	2.26	4.15		Ghirb	8.24	4.52	—		Gyorok	10.48	7.15	9.01	Deva	9.32	1.45			
Aiud	7.55	2.48	4.44		Nedeșdu	8.38	5.11	—		Glogovaț	11.17	7.48	9.30	Simeria (Piski)	10.12	2.58			
Vințulu de sus	—	3.12	5.10		Clușiu	8.57	5.40	7.08		Arad	12.32	8.05	9.45	Orăștia	10.47	3.46			
Uiôra	—	3.19	5.19		Clușiu	9.23	6.00	7.18		Szolnok	12.00	8.45	6.10	Șibot	11.14	4.20			
Cucerdea	8.24	3.36	5.47		Clușiu	9.50	6.29	—		Budapesta	4.09	2.10	7.27	Vințulu de jos	11.46	5.06			
Ghirșiș	8.48	4.10	6.38		Clușiu	11.15	8.14	8.29		Viena	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15			
Apahida	—	5.39	8.51		Clușiu	12.12	9.58	—		Teiuș	6.20	—	—	Teiuș	12.53	7.00			
Clușiu	10.08	5.59	9.18		Clușiu	12.19	10.07	—											
Nedeșdu	10.18	6.28	8.00		Clușiu	12.45	10.42	9.17											
Ghirb	—	6.54	8.34		Clușiu	1.15	11.32	9.40											
Aghiriș	—	7.10	8.59		Clușiu	1.44	12.03	—											
Stana	—	7.25	9.35		Clușiu	2.00	12.24	10.12											
Huedin	11.33	7.49	10.16		Clușiu	2.34	12.43	—											
Ciucia	12.06	8.11	11.04		Clușiu	2.52	1.22	10.45											
Bucia	—	8.52	12.17		Clușiu	3.27	2.24	11.07											
Bratca	—	9.11	12.47		Clușiu	4.01	3.06	11.29											
Rév	12.51	9.29	1.21		Clușiu	4.50	4.17	12.15											
Mező-Telegd	1.21	9.99	2.05		Clușiu	5.08	4.51	12.30											
Fugyi-Vásárhely	—	10.27	3.08		Clușiu	6.47	7.07	1.32											
Vărad-Velinte	—	10.46	3.39		Clușiu	7.36	8.10	2.04											
Oradia-mare	1.49	10.56	3.55		Clușiu	8.09	8.46	2.24											
P. Ladány	1.54	11.04	4.06		Clușiu	8.41	9.20	2.44											
Szolnok	3.14	11.14	7.30		Clușiu	9.20	10.15	3.15											
Buda-pesta	5.10	1.47	11.05		Clușiu	—	6.00	3.25											
Viena	7.30	4.40	2.37		Clușiu	—	6.57	4.03											
	7.30	7.44	6.40		Clușiu	—	7.32	4.28											
	2.00	6.20	2.00		Clușiu	—	—	10.25											

Nota: Ôrele de nôpte sunt cele dintre liniile grôse.

Tipografia ALEXI, Brașov.